

Soru-Cevap

İsra ve Miraç Olayından Önce Müslümanların Namazı

Ebu Muhammed El-Makdisi'ye

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullah ve Berekâtuh

İslam Devleti Kitabı'nın 11. sayfasının sonunda, namaz kılacakları zaman kayalıkların (eteklerine) giderler ve namazlarını kavimlerinden gizlerlerdi ve bu, davetin gizlilik merhalesinde olmuştur... Sahabenin kavimlerinden gizli olarak eda ettikleri bu namaz nedir. Şayet nâssta geçen namaz kelimesi, dua anlamına gelmeyen belirli ritüel ve hareketlerin olduğu namaz anlamında ise bizler namazın İsra gecesinde farz kılındığını biliyoruz?

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh

Bu meselede, Müslümanların İsrâ ve Miraç olayından önce kıldıkları namaz açısından ihtilaf vardır... Bizim için racih olan; Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve Müslümanların, İsrâ ve Miraç sırasında beş vakit namaz farz kılınmadan önce, güneş doğmadan önce iki rekât ve gün batımından önce iki rekât namaz kılmalarıdır. Bunun delilleri aşağıdaki şekildedir:

Birincisi: ilk nazil olan Alak suresinin ayetlerinin nüzul sebebi aşağıdaki şekildedir:

Ebu Cehil şöyle dedi: Muhammed sizin yanınızda iken ellerini (alnını) yere koyup secde ediyor mu? Dedi ki; evet denilince (Ebu Cehil) şöyle dedi: Lât ve Uzza'ya yemin ederim, eğer onu bunu yaparken (ibâdet ederken) görürsem ensesine ayağımı basacağım veya yüzünü toprağa (yere) sürteceğim. Dedi ki: (Ebu Cehil) gelerek Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem namaz kılarken ensesine basmak için ona doğru yöneldi. Fakat az sonra birdenbire geri çekilmeye başladı. Dedi ki: Ona denildi ki: Neler oluyor? (Ebu Cehil) dedi ki: Benimle onun arasında ateşten bir hendek vardı. Hatta bir kısım kanatlar gördüm. Bunun üzerine Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle dedi: لَوْ دَنَا مِنِّي لَخَتَطَفْتُهُ الْمَلَائِكَةُ عَضْوًا عَضْوًا **"Eğer yanıma kadar gelseydi melekler onu parça parça edecekti."** Bunun üzerine Allah Azze ve Celle şu (ayetleri) inzal etti -Ebu Hureyra'nın hadisinde veya ona ulaşan bir şey bilmiyoruz- : كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظٍ، أَن رَّآهُ اسْتَعْتَصَىٰ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الرُّجْعَىٰ، أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ، عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ، أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَى الْهُدَىٰ، أَوْ أَمَرَ كَلَّا إِنْ الْإِنْسَانَ لَيطْغَىٰ، أَلَمْ يَعْلَمْ بِأَنَّ اللَّهَ يَرَىٰ، كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا **"Gerçek şu ki insan azar. Kendini kendine yeterli gördüğü için. Kuşkusuz dönüş Rabbindir. Sen, namaz kıldığında kulu (bundan) engelleyeni gördün mü? Ne dersin, ya o (engellenen kul) hidâyet üzere ise; ya da takvayı (Allah'a karşı gelmekten sakınmayı) emrediyorsa!? Ne dersin engelleyen, Peygamberi yalanlamış ve yüz çevirmişse!?"** [Alak 6-13] Yani Ebu Cehil demektir. **"O Allah'ın, her şeyi gördüğünü bilmiyor mu? Hayır! Andolsun, eğer vazgeçmezse, muhakkak onu perçeminden; o yalancı, günahkâr perçeminden yakalarız. Haydi, taraftarlarını çağırırsın. Biz de zebânileri çağıracağız. Hayır! Sakın sen ona uyma."** [Alak 14-19]...Bunu benzerini Ahmed Müsned'inde tahrir etmiştir.

- Bahru'l Muhit'in sahibi şöyle demiştir: "İbn Atiyye şöyle dedi: Engelleyenin Ebu Cehil olduğu ve namaz kılan kulun da Allah'ın Rasulü Muhammed Sallallahu Aleyhi ve Sellem olduğu hususunda müfessirlerden hiçbiri ihtilaf etmemiştir." [Bahru'l Muhit-8/369].

• Bu sure, içerisinde Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in namazının ve Ebu Cehil'in düşmanlığının zikredildiği ilk suredir ve bu da gizlilik merhalesinde olmuştur. O zaman İsrâ ve Mirâç'tan önce bir namaz vardı.

İkincisi: Müellifi Ebu'l Kasım Abdurrahmân es-Süheylî olan (ö: H.581), er-Ravd'u'l Ünûf Fî Şerhi's Sîreti'n Nebeviyye li İbn Hişam'ın kitabının, namazın farz kılınması bölümünde şöyle geçmektedir:

(el-Müzeniyye, İsrâ'dan önce, gün batımından önce ve güneş doğmadan önce namazın olduğunu söylemiş ve buna da Subhanehu'nun şu kavlini şahit göstermiştir : وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ “Akşam sabah Rabbini hamd ile tesbîh et.” [Mümin-55] Yahya İbn Selam'da aynı şekilde söylemiştir.)

- Ebu Muhammed Mahmud Gaytânî el-Hanefî Bedreddin el-Aynî (ö: H. 855), Süneni Ebu Davud'un şerhinde şöyle demiştir: (İsra'dan önce, gün batımından önce ve güneş doğmadan önce namaz vardır ve buna da Subhanehu'nun şu kavli şahittir: وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ “Akşam sabah Rabbini hamd ile tesbîh et.” [Mümin-55])

- Bunun benzeri müellifi İbn Nuceym el-Mısırî olarak bilinen Zeynuddîn İbn İbrahim (ö: H. 970), “el-Bahrü'r-Râik Şerhü Kenzi'd- Dakâik ve Minhatu'l Hâlik ve Tekmilatu't Tûrî” adlı kitabında şöyle geçmektedir:

(İsra'dan önce iki (vakit) namaz vardı: Güneş doğmadan önce bir namaz ve gün batımından önce bir namazdı. Allahu Teala şöyle buyurmuştur: وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ “Akşam sabah Rabbini hamd ile tesbîh et.” [Mümin-55])

• **Bu, Rasul Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve Müslümanların, güneş doğmadan önce ve gün batımından önce namaz kıldıklarına delalet etmektedir.**

Üçüncüsü: Söz konusu iki vakit namazdan her birinin kaç rekât olduğuna gelince; yukarıda bahsettiğimiz gibi bu meselede fakihler arasında ihtilaf vardır. Ancak bazı rivayetler, güneş doğmadan önce iki rekât ve gün batımından önce de iki rekât olduğunu bildirmektedir. Bu rivayetlerden bazıları şunlardır:

1- Mâverdi olarak meşhur olmuş Mâverdi Ebu el-Hasan Ali İbn Muhammed el-Bağdadî (ö: H. 450), “en-Nüket ve'l Uyûn” adlı tefsirinde şöyle demiştir:

(وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ “Rabbini hamd ile tesbîh et.” [Mümin-55]) Mücahid şöyle dedi: Rabbinin emriyle “Akşam sabah” namaz kıl demektir. Bu hususta üç söz vardır: ... Üçüncüsü: Bu, beş vakit namaz farz kılınmadan önce, sabah iki rekât ve akşam iki rekât olan namazdır. Bunu el-Hasan söyledi.)

2- el-Hattâb er-Ruaynî el-Maliki olarak bilinen Şemseddin Ebu Abdullah Tırablusî (ö: H. 954), “Mevahibu'l Celil Fi Şerhi Muhtasarı Halil” adlı kitabının “namazın meşruiyetini ve hükmünü açıklayan” bölümünde şöyle demiştir:

(İbn Hacer, ondan öncekiler hakkında ihtilaf edildiğini söyledi: Bir grup, İsra'dan önce farz kılınmış bir namaz olmadığını, ancak sınırı belli olmayan gece namazının olduğu görüşünü benimserken el-Harbi ise sabah iki rekât ve akşam iki rekât namazın farz kılındığı görüşünü benimsemiştir...) Bitti.

3- Ebu el-Velid Muhammed İbn Ahmed İb Rüşd el-Kurtubi (ö: H. 520), “Mukaddimetu'l Memehhidet” adlı kitabında şöyle demiştir (ö: H. 520):

(Beş vakit namaz farz kılınmadan önce namazın başlangıcı, sabah iki rekât ve akşam iki rekâtı. El-Hasan'dan Allah Subhanehu ve Teala'nın şu kavli hakkında şöyle rivayet edilmiştir: وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ “Akşam sabah Rabbini hamd ile tesbîh et.” [Mümin-55] Bu, Mekke'de sabah iki rekât ve akşam iki rekât olan vakitteki namazdır ve namazın farziyeti, Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem ile Müslümanlar Mekke'de kaldıkları dokuz yıl boyunca devam etmiştir...) Bitti.

• **Bu rivayetler, İsra'dan önce sabah ve akşam namazının rekâtlarının sabah iki rekât ve akşam iki rekât olduğuna delalet etmektedir.**

Dördüncüsü: Yukarıda geçenler, İslam Devleti kitabının 12-13. sayfasında bahsettiklerimizin tefsiri niteliğinde olup kitapta geçen metin şöyledir:

(Allah'ın şu emrine uyarak Mekke'de insanları açıkca İslâm'a davet ediyordu. Allahu Teala şöyle buyurdu: يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنذِرْ “Ey örtüsüne bürünen (Nebî), kalk ve uyar.” [Müddessir 1-2] (Sallallahu Aleyhi ve Sellem), insanlarla temas kuruyor, dinini onlara arz ediyor ve onları bu dinin esası üzerine kendi etrafında gizli olarak kitleleştiriyordu. Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in ashabı, namaz kılacakları zaman kayalıkların (eteklerine) giderler ve namazlarını kavimlerinden gizlerlerdi.)

Umarım bu mesele, Allah'ın izniyle açıklığa kavuşmuştur.

Kardeşiniz
Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 15 Rabi'u'l Âhir 1438
M. 13/01/2017

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3771/>